

Kooskõlastustabel “Riikliku vereteenistuse infosüsteemi” seletuskirja juurde

Märkuse või ettepaneku sisu	Kommentaar
Ravimiamet	
Ravimiametil on tähelepanekuid Riikliku vereteenistuse infosüsteemi andmekoosseisu (Lisas) andmeväljade osas. Vajalik on täpsustada järgnevad andmeväljad (RA ettepanek sõnastusele on alla joonitud): „1.3.2.6 verenumber“ Verel on palju numbreid kaalu, tootenumber jm, kuid komponendi tuvastamiseks on veredoosi number (verekomponentide tootmise eeskirja järgi). „1.3.2.6 veredoosi number“ „1.3.2.8 verekont.“ „1.3.2.8 verekonti tootja / katalooginumber.“ Tulemus võiks olla selline: Fresenius Kabi / Q391235. Ravimiamet saaks siin rahvusvahelise ohujuhtumi teavituse saamisel ise selgitada, kas ohustatud partiid on meil Eestis kasutatud. „1.3.2.9 verekonti LOT“ LOT ei ole eestikeelne termin. Sama tähendust omab verekonti partiiinumber: „1.3.2.9 verekonti partiiinumber“ „1.3.2.10 lahused“. Ei selgu, mis lahuseid on mõeldud.	Arvestatud osaliselt Muudame lisa punkti 1.3.2.10 sõnastust. Lisa punkti 1.3.2.12 ettepanekuga ei saa arvestada, kuna infosüsteemil puudub hetkel vastav võimekus ning seda saab teha hiljem (2027. a jooksul), kui töötajate autentimine hakkab toimuma TARA kaudu. Ei saa arvestada punkti 1.3.2.13 sõnastusettepanekuga, kuna kõiki verekomponente analüüside tulemusena ei vabastata. Samuti, doonorile tehtavad kohustuslikud analüüsid on kirjeldatud määruses nr 48 ja selles osas eritõlgendamisi ei tohi esineda. Samuti ei lisata punkti 3.1.2., sest e-mail/telefoninumbrit ei hakka verekontinetti koguma. Vastav info on kättesaadav TIS-is või haigla IS-is, ja verekontinetti töötajad ise retsipientidega ei kontakteeru.

„1.3.2.12 verevõtja“ Kas mõeldud on verekeskust (Pärnu või Tartu Verekeskus) või verekeskuse väljasõidus verekogumise asukohta nt Puhja alevik või töötaja nime, kes punkteeris doonori veeni ja hoolitses doonori eest kogu kogumisprotsessi vältel. Viimasel juhul võiks: „1.3.2.12. <u>doonorilt verd kogunud verekeskuse töötaja nimi ja isikukood</u>. „1.3.2.13 doonori vereanalüüsid“. Ei kirjelda, millised analüüsid. „1.3.2.13 <u>verekomponendi vabastamiseks tehtud vereanalüüside vastused</u>“. „2.1.3 verenumber“ (ühildaks eeskirjaga). „2.1.3 <u>veredoosi number</u>“ „3.1“ osas ei ole märgitud retsiptiendi kontaktandmeid, kuidas temaga ühendust saada. Retsiptiendi kontakti puudumine on olnud komistuskiviks, kui selgub potentsiaalselt nakkusohtliku vere ülekanne 6 kuud pärast retsiptiendi lahkumist haiglast. Siit oleks kiiresti võimalik leida kontakt ning teavitada retsiptienti. „3.1.1. <u>Isikukood</u> 3.1.2. <u>E-mail/telefoni nr.</u> 3.1.3. <u>Retsiptiendi vereanalüüsid</u>„ „3.1.3 tellimuste andmed ja ajalugu“. Tundub, et see hõlmab ka tellitud kuid mitte ülekantud komponente, kuid selle infovälja vajadust on raske näha. Segane ka mis on andmed ja ajalugu all mõeldud <u>3.1.3 retsiptiendile eelnevalt üle kantud verekomponendid (aeg ja verekomponendi nimi)</u>. „3.2.2 teostaja nimi“ Mõistame, et siia tuleb märkida ülekannet teostanud õe andmed. Jälgitavuse mõttes on muidugi oluline ka õde üles märkida, kuid biovalvsuse mõttes on pigem oluline raviarst üles märkida. Võibolla siis juba	Punktide 3.2.2 ja 3.2.3 sõnastusega arvestatakse osaliselt: isikukoodi asemel salvestatakse tervishoiutöötaja kood, ning arst ei pea olema raviarst vaid võib olla ka valvearst. Punkti 3.1.4 sõnastusega arvestatakse osaliselt. Muude sõnastusettepanekutega arvestatakse.
--	---

mõlemad märkida. Nimest üksi võib vähe olla, kuna sarnase nimega isikud on veelgi. 3.2.2 <u>Teostaja nimi isikukood</u> 3.2.3 <u>Raviarsti nimi ja isikukood</u>. „3.1.4 verekomponent“ Mõistlik ühildada eelnevate punktide sõnastusega „3.1.4 <u>verekomponendi nimi</u>“ „3.1.5 verenumber“ „3.1.5 <u>veredoosi number</u>“ „3.1.6 reaktsioonid“. Reaktsioon on ka hemoglobiini tõus „3.1.6 <u>esinenud vereülekantereaktsioonid</u>“ (sõnastus tuleb „vereülekannde tingimused ja kord“. 4.1.4 verenumber > <u>veredoosi number</u>.	
Andmekaitse Inspektsioon	
1. Andmekaitse Inspektsioonile esitatud vereteenistuse infosüsteemi põhimääruse eelnõu § 2 loetleb andmekogu kaasvastutavate töötlejate ning § 3 volitatud töötleja ülesanded. Seega peaksid need kaks paragrahvi andma ülevaate sellest, milliseid ülesandeid on kohustatud täitma andmekogu vastutav töötleja (haldaja) andmekogu pidamisel, millised on kaasvastutavate töötlejate kohustused seoses isikuandmete töötlemisega ning millised on andmekogu volitatud töötleja ülesanded. Juhime taaskord tähelepanu sellele, et andmekogude pidamisega seonduvat reguleerib AvTS. AvTS § 43⁴ lõike 1 järgi on andmekogul vastutav töötleja (haldaja), kes korraldab andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist ning vastutab andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest. Sama paragrahvi	Selgitame. Allolevad vastused antakse esitatud küsimuste järgi. 1. AvTS sätteid ei saa tõlgendada lahus teistest õigusnormidest, sh AvTSi enda sätetest. AvTS sätestab, et esmalt asutatakse andmekogu kellegi ülesannete täitmiseks ja ka andmeid hakatakse koguma just sätestatud eesmärkidel. Kui neid isikuid on mitu, toimub kogumine mõlema kaasvastutava huvides. Nii täidab register mõlema eesmärgi ja need asutused peavad ka täpsemates andmehalduse korraldustes kokku leppima. Kas

lõige 2 annab andmekogu vastutavale töötlejale õiguse volitada edasi andmete töötlemist ja andmekogu majutamist teisele riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele, avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või hanke- või halduslepingu alusel eraõiguslikule isikule vastutava töötleja poolt ettenähtud ulatuses. Seega AvTS-ist tulenevalt peab igal andmekogul olema vastutav töötleja ehk haldaja, kes korraldab andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist ning vastutab andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest. Siinjuures märgime, et iseenesest ei ole välistatud ka see, kui andmekogul on mitu vastutavat töötlejat, kes täidavad andmekogu pidamisel erinevaid ülesandeid, kuid seda eeldusel, et iga vastutav töötleja ka tegelikult vastutava töötleja funktsioone täidab. Seega, et andmekogu pidamisel oleks tööjaotus ja vastutus andmekogu töötlejate vahel selge, tuleks põhimääruses ülesandeid kirjeldadagi vastavalt tegelikule tööjaotusele ehk põhimäärusest peab nähtuma mitme vastutava töötleja puhul nii nende omavaheline tööjaotus kui ka tööjaotus andmekogu vastutava ja volitatud töötleja vahel. Küll aga tuleb lahus hoida AvTS-ist tuleneva andmekogu vastutava töötleja roll ja andmekogus olevate isikuandmete töötlemisel IKÜM-ist tulenev vastutava töötleja roll. Eelnõu § 2 lõike 1 järgi Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa kaasvastutavate töötlejadena korraldavad koostöös volitatud töötlejaga e-teenuste loomist, arenduste väljatöötamist ja infosüsteemi elektroonilist andmevahetust teiste andmekogudega ning täidavad muid vastutavale töötlejale antud ülesandeid. Samas jääb ebaselgeks, milliseid ülesandeid millises rollis tegelikult sättes nimetatud asutused täidavad. Andmekaitse Inspeksioon on varasemalt andmekogudega seoses juhtinud tähelepanu sellel, et andmekogude puhul tuleb eristada isikuandmete töötlemise vastutavat töötlejat ja andmekogu vastutavat töötlejat, sh nende rollidega seotud kohustusi. Kui andmekogu vastutava töötleja ülesanded on seotud andmekogu pidamisega, siis IKÜM näeb isikuandmete vastavale töötlejale ette mitmeid kohustusi just seoses isikuandmete töötlemisega. IKÜM artikli 26 lõige 1 näeb ette, et kui kaks või enam vastutavat töötlejat määravad ühiselt (või on seda nende eest teinud ametlikult juba seadusandja)	kogu haldust täidab üks kaasvastutavatest või delegeeritakse see kokkuleppel volitatud töötlejale, on kenasti tõlgendatav. Viidatud säte AvTS-is sedastab, et andmekogu <i>vastutav töötleja</i> (ehk haldaja) on riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalikke ülesandeid täitev eraõiguslik isik, kes korraldab andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist. Andmekogu vastutav töötleja vastutab andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest. Seega on peamiseks terminiks siiski vastutav töötleja, mis koosmõjus IKÜM-iga on õiguspärane ja kattuv ning vastuolu ei esine. Samuti ei ole välistatud konkreetsete tegevuste delegeerimine valitsusasutuse hallatavale asutusele kui IT-majale. Loomulikult, ei delegeerita sellega seadusest tulenevat vastutust. Selgitame lisaks, et Tervisekassa poolt hinnatakse uue infosüsteemi kasutuselevõtu valguses üle verekeskuste ja -kabinettide töö sujuvuse ning süsteemi töös hoidmisega seonduva halduskoormuse ning finantseerimise aspektid, ka teenuste rahastamisel on Tervisekassal oluline roll. Teenuste korraldamine ja tagamine võimaldab infosüsteemi ülalpidamist sujuvalt ja läbipaistvalt finantseerida ning ühtib teiste riikliku tähtsusega tervise infosüsteemide vastutusloogikaga. Eeltoodust tulenevalt on kaasvastutavad töötlejad Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa.
---	--

kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid, siis on nad kaasvastutavad töötlejad. Kaasvastutavad töötlejad peavad läbipaistval viisil omavahelise kokkuleppega määrama kindlaks vastutusvaldkonnad ehk selle, kes milliseid ülesandeid peab täitma veendumaks, et isikuandmete töötlemine vastab IKÜM-ist tulenevatele kohustustele. Siinjuures ei peaks kohustuste määramisel piirduma ainult artikli 26 lõikes 1 tooduga, vaid see laieneb ka teistele vastutava töötleja kohustustele IKÜM-i alusel. Kaasvastutavad töötlejad peavad tagama, et kogu ühine töötlemine vastab täielikult IKÜM-ile. Kaasvastutavate töötlejate vastutuse määramisel isikuandmete töötlemisel tuleb eelkõige arvesse võtta andmesubjektide õiguste kasutamist ja teabe andmise kohustusi, kuid lisaks peaks vastutuse jaotus hõlmama ka muid vastutava töötleja kohustusi, näiteks seoses üldiste andmekaitsepõhimõtete, õigusliku aluse, turvameetmete, andmetega seotud rikkumisest teatamise kohustuse, andmekaitse mõjuhinnangute, volitatud töötlejate kasutamise, kolmandate riikide andmete edastamise ning andmesubjektide ja järelevalveasutusega suhtlemisega. Kuigi IKÜM kaasvastutavate töötlejate vahelise kokkuleppe õiguslikku vormi ei täpsusta, soovib Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi eesmärgid huvides ning läbipaistvuse ja vastutuse tagamiseks sellise kokkuleppe sõlmida siduva dokumendina, näiteks lepingu või muu liidu või liikmesriigi õiguse kohase õiguslikult siduva aktina, millele vastutavad töötlejad on allutatud. Andmekogude puhul saaks selleks olla andmekogu põhimäärus. JDM on oma juhises samuti selgitatud, et seaduse tasandil tuleb kindlaks määrata isikuandmete vastutav töötleja (vastutav töötleja IKÜM-i mõttes). Isikuandmete vastutav töötleja on see asutus, kelle seadusest tuleneva ülesande täitmiseks isikuandmeid töödeldakse. Kui andmeid töödeldakse andmekogus, st andmekogu kaudu täidetakse seaduses sätestatud ülesannet, siis vastutab andmekogu haldaja (vastutav töötleja AvTS-i mõttes) ka selles andmekogus toimuva isikuandmete töötluse eest. Kui andmekogu kaudu täidavad oma ülesannet mitu asutust, siis on nad koos andmekogu haldajaga kaasvastutavad töötlejad. Sellisel juhul tuleb seaduse tasandil määrata kindlaks andmekogu

Põhimääruses on nimetatud, milliseid ülesandeid täidavad kaasvastutavad töötlejad koostöös ning millised ülesanded on üksnes Sotsiaalministeeriumis. Seejuures on ka sätestatud, et täpsemad ülesanded määratakse kindlaks pooltevahelises koostöökokkuleppes.

Andmekogu põhimääruse eesmärk on sätestada andmekogu pidamise täpema korraldus. Ülesannete jaotuse annab väga selgelt põhimäärus. Võrreldes seniste praktikatega, toodud sätted oma sisult kuidagi ka ei erine.

2. Esmalt on eelnõu sõnastust täpsustatud, tehes esimese lõike kaheks eraldi lõikeks, mis võis tekitada segadust. Andmeladu ei olegi mõeldud eraldi eesmärgina vaid võimaldab täita andmekogu pidaja seadusest tulenevaid ülesandeid vähem riivavamal kujul – st andmetega, kus isik ei ole otseselt tuvastatav. On selge, et registri eesmärgi täitmiseks vere kvaliteetse käitlemise ja ravi kvaliteedi tagamiseks – tuleb vaadelda erinevaid andmeid, et soovitud protsesse toetada. See tähendab, et läbi andmelao saab täita mitmeid ülesandeid ilma, et selleks peaks kasutaja töötleva isikustatud andmeid. Seega on andmeladu pigem riivet vähendav meede, kui “asi omaette eesmärgiga”. Seega ei ole tegemist eraldi eesmärgiga, vaid kaitsemeetmega kuidas kohustusi tagada ning andmekogu eesmärgid on läbi kvaliteedi tagamise selleks piisavad, nimetatama eraldi meetodeid, kuidas neid tagada.

kaasvastutavad töötajad ning andmekogu põhimääruses sätestada, kelle millised kohustused on.

Antud juhul jääb selgusetuks, millised on need seadusest tulenevad ülesanded, mida Sotsiaalministeerium ja Tervisekassa andmekogu kaudu täidavad ning mis muudavad nad isikuandmete kaasvastutavateks töötajateks. Pigem on Tervisekassa näol tegemist andmekogu volitatud töötajaga, kes koos Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusega tegeleb arenduste väljatöötamise ja e-teenuste loomisega, sh abistab ühtlasi vastutavat töötajat andmesubjekti pöördumiste lahendamisel ja tagab andmekogu jätkusuutlikkuse, täitmata sealjuures andmekogu vastutava, aga ka isikuandmete kaasvastutava töötaja funktsiooni. Küll aga võib isikuandmete töötlemisel kaasvastutava töötajana kõne alla tulla hoopiski verekeskused, mille vereseadusest tulenevate ülesannete täitmiseks on andmekogu vajalik. Kokkuvõtteks leiame, et eelnõus tuleb läbipaistvuse ja vastutuse tagamiseks andmekogu vastutavaid ja volitatud töötajaid, isikuandmete kaasvastutavaid töötajaid ning nende kõigi ülesandeid puudutavad sätted uuesti üle vaadata ning põhimäärust ja seletuskirja selliselt täiendada, et oleks selge, millist rolli keegi täidab ning millised on selle konkreetse rolliga seotud ülesanded ja vastutus. Vastasel juhul on oht, et täitmata jäävad nii IKÜM-ist, aga ka AvTS-ist ja KÜTS-ist tulenevad vastutava töötaja kohustused.

2. Eelnõu § 4 lõike 1 järgi koosneb andmekogu keskandmekogust ja andmelaost, mis omakorda koosneb keskandmekogu ja andmeandjate edastatavatest pseudonüümitud andmetest. Seega kuulub andmekogu koosseisu ka andmeladu, mille puhul jääb selgusetuks, milliseid andmeid andmeladu sisaldab, sh mida tähendab andmeandjate edastavad andmed. Sätte sõnastusest võib aru saada, et andmeladu koosneb lisaks keskandmekogu andmetest ka sellistest andmetest, mida andmeandjad edastavad üksnes andmelattu ja mis ei ole keskandmekogu andmeteks ehk tegemist oleks õigusliku aluseta andmetöötlusega. Samuti nähtub eelnõu §-it 15, et andmelao andmeid kasutatakse statistika ja analüüside tegemiseks äriprotsesside toetamisel, poliitika kujundamisel, mõjude hindamisel ja

Tõsi, kuna andmekogu pidajal on ka teistest õigusaktidest kohustusi, on määrusandja sätestanud läbi andmelao, et kui andmekogu pidaja saab täita õigusaktidest tulenevaid kohustusi andmelao pinnalt (nt juurdepääs, väljastus mis on enamasti enamikel andmekogudel põhimääruse toodud) – tuleks selleks rakendada andmeladu. Seda ei ole peetud “eraldi eesmärgiks” samuti ei sätesta ühegi andmekogu põhimääruse eesmärk seda eraldi eesmärgina. Seetõttu on käesoleva määrusega pigem rakendatud kaitsemeetmeid mis on suuniseks andmete töötlemisel ja mis on kooskõlas IKÜM art 5 põhimõtetega.

3. Täpsem andmekoosseis on esitatud põhimääruse lisas. „Muud andmed“ on asendatud „broneerimisega seotud andmetega“.

4. Põhimääruses on nimetatud, milliseid andmeid täpselt hakkab edastama teine riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu – ehk mida rahvastikuregister ja mida retseptikeskus. Eelnõus sai täpsustatud, et retseptikeskus edastab andmeid doonori kohta. Siinjuures võetaksegi aluseks teiste registrite andmed, et mitte samu andmeid haldusvälistelt isikutelt uuesti koguda. Seega on täidetud AvTS-i ühekordse kogumise eeldus, kus samu andmeid riik kaks korda ei küsi ning kasutab juba kogutud andmeid (AvTS § 43⁶ lg 2).

5. Tegemist on elu ja tervise küsimusega, kus kogu ahel peab olema jälgitav. Seega ei ole näitena

teabenõuetele vastamisel. Siinjuures juhime aga tähelepanu vereseaduse §-is 15 toodud andmekogu eesmärgile, milleks on vere kvaliteetse käitlemise ja ravi kvaliteedi tagamine. Andmekogude juhendis oleme selgitanud, et andmekogu volitusnorm peab andma vastuse küsimusele, millisel eesmärgil, milliste ülesannete täitmiseks andmekogu luuakse, sealjuures peab volitusnorm olema piisavalt konkreetne. Ilma selleta on raskendatud kontroll andmekogu pidamise õiguspärasuse ja isikuandmete töötlemise ulatuse üle. Samuti oleme andmeladude seire kokkuvõttes selgitanud, et andmelao seadustamisel tuleb seaduses selgelt välja tuua andmelao kasutamise eesmärgid. Antud juhul saab aga andmekogu asutamist lubavast volitusnormist lähtuvalt vereteenistuse infosüsteemi andmeid töödelda üksnes vere käitlemisega seotud tegevusteks, mitte aga statistika või analüüside tegemiseks, mis toetavad äriprotsesse või aitavad kujundada poliitikat.

Kokkuvõtvalt märgime, et andmeladu puudutav osa vajab põhimääruse eelnõus ja seletuskirjas täiendamist. Vastasel juhul ei ole tagatud andmekogus toimuva andmetöötluse läbipaistvus. Lisaks tuleb muuta vereseaduses toodud andmekogu eesmärki ja sõnastada see selliselt, et sellest nähtuks, millisel eesmärgil ja milliste ülesannete täitmiseks keskandmekogu andmeid töödeldakse ning millised on andmelao kasutamise eesmärgid.

3. Eelnõu § 5 lõike 1 punkti 4 järgi kogutakse andmekogusse ka muid doonorlusega seotud andmeid. Juhime taas kord tähelepanu sellele, et AvTS § 43⁵ lõike 1 järgi tuleb andmekogu põhimääruses sätestada muu hulgas ka andmekogusse kogutavate andmete koosseis. Andmekaitse Inspeksioon on andmekogude juhendis andmete koosseisu osas selgitanud, et andmekogusse kogutavate andmete täielik loetelu ei pea olema seaduses, kuid põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu antud andmekogusse kogutavatest andmetest. Samuti on JDM oma juhises märkinud, et andmekogu põhimääruses tuleb muu hulgas sätestada andmekogusse kantavate andmete täpne/ammendav loetelu (vajaduse korral saab esitada lisana) – nt isiku üldandmed või „isiku kohta käivad andmed“ ei ole piisavalt ammendavad, kuna

toodud mitte lihtsalt teised andmekogud vaid andmekogud, kus ongi olulisel kohal tervis kui oluline kaitstav õigus. Seda toetab nii SoHO määrus, mille artikli 42 “Jälgitavus ja kodeerimine” lg 6 kohaselt SoHO asutused säilitavad jälgitavuse tagamiseks vajalikke andmeid, mis on asjakohaselt kaitstud ja SoHO pädevale asutusele kättesaadavad vähemalt **30 aastat** alates inimpäritolu materjali väljastamise kuupäevast või kohaldataval juhul alates kõrvaldamise või eksportimise kuupäevast. See on kooskõlas aga ka nõuete aegumistähtaegadega, kus tervisekahju nõude lõpetav tähtaeg on 30 aastat. Kuna tervisekahju korral võib olla kogu eelnev tegevus määrava tähtsusega, on töötlemislogidel (esitamine, vaatamine, muutmine) väga oluline roll. Seetõttu ei saa lähtuda ainiti andmekaitse üldistest põhimõtetest vaid eesmärgist, milleks logid eluliselt vajalikud on. Andmekaitse ei saa asuda takistama isikute õigusi sisuliselt.

6. Juhime tähelepanu, et täna ei tulene ei AvTS-ist ega IKÜM-ist kohustust, võimaldada otsejuurdepääs oma andmetele. Terviseregistrite puhul on seda teatud juhtudel võimaldatud ning nii ka siin. Seega on tegemist otsejuurdepääsu võimalusega, kus taotlust andmetega tutvumiseks ei tule esitada. On selge, et see ei võta ära õigust pöörduda ja oma andmeid küsida muul viisil või vormis. Tegemist on erinevate õigustega. Retsipiendile tagatakse juurdepääs vereülekannete andmetele endiselt läbi TIS-i või päringuga TTO-le.

pole võimalik aru saada, mis on täpne andmekoosseis. Seega ei sobi andmete töötlemise seaduslikuks aluseks niivõrd üldine säte, kuna see ei anna vastust küsimusele, milliseid andmeid andmekogusse kogutakse. 4. Samuti ei nähtu eelnõust, milliseid andmeid edastavad vereteenistuse infosüsteemi teised andmekogud. Näiteks edastab rahvastikuregister doonori isiku esindusõiguse ja teovõime andmed, kuid eelnõust ega selle lisast ei nähtu, milliseid andmeid ühest andmekogust teise edastatakse. Samuti ei ole selge, milliseid andmeid edastab näiteks retseptikeskus. Andmekogude juhendi punktis 3.2 on toodud välja loetelu andmekogu pidamise olulistest küsimustest, mida põhimäärusega reguleeritakse. Sealjuures on punktis 9 märgitud, et põhimääruses tuuakse välja andmete allikad ehk millistest andmekogudest või kelle käest (millistelt andmeandjatelt) andmeid saadakse. Seeläbi määratakse tegelikult ka kindlaks, millised on andmekogu unikaalsed põhiandmed. Nimelt keelab AvTS § 43³ lõige 2 asutada ühtede ja samade andmete kogumiseks eraldi andmekogusid, mis tähendab, et kui samu andmeid kogutakse juba mõnda teise andmekogusse põhiandmetena, siis tuleks kasutada seal olevaid andmeid, mitte neid isikutelt uuesti koguda. Samuti on JDM juhises selgitatud, et andmekogu põhimääruses tuleb sätestada andmete allikad ehk andmeandjad koos nende antavate andmetega. Andmekogu põhimäärus annab seega õiguse neid andmeid nõuda ning ideaalis peaks sellele vastama kohustav norm neid andmeid esitada. Palume eelnõud andmekogusse edastatavate ja sinna kogutavate andmete koosseisu osas kindlasti täiendada. 5. Eelnõu § 10 lõike 2 kohaselt säilitatakse andmekogu töötlemistoimingute logiandmeid 30 aastat, mille puhul on tegemist ebatavaliselt pika tähtajaga. Peame vajalikuks rõhutada, et kuna logid sisaldavad isikuandmeid, siis peab ka nende säilitamise tähtaeg piirduma rangelt minimaalsega ning isikuandmeid tuleks töödelda vaid juhul, kui nende töötlemise eesmärki ei ole mõistlikult võimalik saavutada muude vahendite abil. Seega vajab nii pikk säilitamise tähtaeg seletuskirjas täiendavat põhjendamist. Piisavaks põhjenduseks ei saa pidada seletuskirjas toodud põhjendust, et säilitamine on sama pikk nagu teistel	Otsejuurdepääsu vereteenistuse infosüsteemile retsiapiendile ettenähtud ei ole. Nagu toodud, ei ole otsejuurdepääs kohustus, vaid võimalus ja neid luuakse lähtuvalt arendustest. Oluline on esmalt keskse süsteemiga algust teha. 7. Õigusaktide on tehtud erineval ajal ja on selge, et õigusloome praktikad muutuvad, sh sätete detailsusaste. Küll tuleneb selgelt kogu seadusest, mis kohustused on osapooltel niivõrd olulise teenuse osutamisel, kohustusi täiendavad määrused. Samas tuleb teha seaduses suuremad muudatused SoHO määruse ülevõtmisega, mille raames vaadatakse üle suurem osa vereseadusest ning seejuures ka nimetatud infosüsteemi sätteid. 8. RIHA-s registreerimise protsess on algatatud.
--	--

tervisevaldkonna infosüsteemidel. Palume eelnõu selles osas täiendada ning põhjendada, miks on vajalik logide 30-aastane säilitamine. 6. Eelnõu § 11 lõike 1 järgi on doonoril juurdepääs üksnes doonoriportaali andmestikule. Seletuskirjas on selgitatud, et doonori ligipääs piirdub tema kohta doonoriportaalis esitatud andmetega. Juhime tähelepanu sellele, et IKÜM-i artiklist 15 tulenevalt on doonoril kui andmesubjektil õigus tutvuda kõigi temaga seotud andmetega. See aga tähendab, et doonori juurdepääs ei saa piirduda üksnes nende andmetega, mida doonor on ise esitanud, vaid doonoril on õigus tutvuda ka nt vereloovutuse andmestiku andmetega. Lisaks on retsiapiendil õigus saada teavet tema kohta vereteenistuse infosüsteemi kogutud andmetest. Selliselt sõnastatud säte on eksitav. 7. Samuti juhime tähelepanu sellele, et lisaks vereseaduses toodud andmekogu eesmärgi täiendamise vajadusele tuleb andmekogude puhul seaduses sätestada ka isikuandmete kategooriad, milliseid andekogusse kogutakse. Ka antud eelnõu puhul soovitame tutvuda JDM juhisega ning viia nii andmekogu asutamist lubav volitusnorm kui ka põhimääruse eelnõu nende juhisteaga kooskõlla. 8. Ühtlasi märgime, et AvTS § 43³ näeb ette, et enne andmekogu asutamist, aga ka 7 (7)andmekogus kogutavate andmete koosseisu muutmist tuleb andmekogu tehniline dokumentatsioon kooskõlastada AvTS-is ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 28. veebruari 2008. a määruses „Riigi infosüsteemi haldussüsteem“ sätestatud korras.	
Terviseamet	
Seletuskirja põhjal on tulevikus plaanis anda otsejuurdepääs infosüsteemile ka Terviseametile ning nimetatud arendused ja õiguslikud alused on plaanis kehtestada järgmises etapis.	Teadmiseks võetud Volitusnorm ja Terviseameti juurdepääsuõiguste probleem lahendatakse SoHO määruse ülevõtmisega.

Terviseameti hinnangul on juurdepääs varude korraldamise planeerimise ülesannete täitmiseks siiski koheselt vajalik. Ehk on võimalik vastav õiguslik alus vereseaduses sätestada näiteks koos SoHO määruse ülevõtmisega tehtavate muudatustega?	
SA Pärnu Haigla verekeskus	
Määruse põhiteksti osas märkusi ei ole. Kuid lisas „Riikliku vereteenistuse infosüsteemi andmekoosseis“ toodud andmetike andmete loetelu ei ole suures osas selgelt mõistetav ega terminoloogiliselt korrektne.	Teadmiseks võetud Valdkonnale sai tehtud ettepanek terminoloogia osas kokku leppida ning esitada muudatusettepanekud Sotsiaalministeeriumile peale infosüsteemi kasutuselevõttu ja n-ö õppekövera läbimist, kui võivad selguda ka muud täpsustamist ja täiendamist vajavad asjaolud.
Tervise Arengu Instituut	
1. Määruse § 9 lg 2 sätestab, et vastutav töötleja ja volitatud töötleja ei hinda osutatud teenuse kohta esitatud andmeid sisuliselt. Arvamuse andmiseks esitatud Tervise Infosüsteemi põhimääruse samale sättele lisatakse muudatusega täiendus "/.../ ega andmeandja esitatud andmeid.“ Ettepanek on täiendada sätet järgmiselt: „Infosüsteemi volitatud töötlejal on andmekvaliteedi tagamiseks õigus kontrollida infosüsteemi edastatud andmete ja dokumentide vastavust standardile. Vastutav töötleja ja volitatud töötleja ei hinda osutatud teenuse kohta esitatud andmeid ega andmeandja esitatud andmeid sisuliselt.“ 2. Määruse § 9 lõige 2 sätestab, et vastutav töötleja ja volitatud töötleja ei hinda osutatud teenuse kohta esitatud andmeid sisuliselt. Määrusest ei selgu, kelle ülesanne on tegeleda sisulise andmekvaliteedi tagamisega, peale seda kui andmed on riikliku vereteenistuse infosüsteemi saadetud. Ettepanek on ülesanne määruse tasemel anda. 3. Määruse § 15 sätestab, et andmelaos tagatakse andmetöötlus statistika tegemiseks. Põhimääruse tekst ütleb, et andmelaos tagatakse andmetöötlus statistika tegemiseks. Seletuskirjas viidatakse sama sätte selgituseks järgmist:	Arvestatud 1. Esitatud andmete õigsuse eest vastutab esitaja. Eelnõu ja seletuskiri on täiendatud. 2. Selgitame, et esitatud andmete õigsuse eest vastutab andmeandja. Eelnõu ja seletuskiri on vastavalt täiendatud. 3. Seletuskirja muudetud vastavalt ettepanekule.

„Tulevikus antakse otsejuurdepääs Tervise Arengu Instituudile, kes saab andmelao pseudonüümitud andmete põhjal koostada riiklikku statistikat ning verekäitlejad vabanevad kohustusest ise vastavaid andmeid edastada.“ Ettepanek on seletuskirja sõnastust muuta järgmiselt: „Tulevikus antakse otsejuurdepääs Tervise Arengu Instituudile, kes saab andmelao pseudonüümitud andmete põhjal koostada statistikat ning verekäitlejad vabanevad kohustusest ise vastavaid andmeid edastada.“ Riikliku statistika seaduse kohaselt ei ole tervisestatistika riikliku statistika osa, seega ei koosta TAI hetkel veel riiklikku statistikat.	
05.03 kohtumisel verekeskuse juhtide poolt suuliselt esitatud ettepanek	
Andmekoosseisu punkti 1.1.3.1.4. “siseorganite haigused” asendada mõistega “sisehaigused”	Arvestatud